

Dansktips

STORE

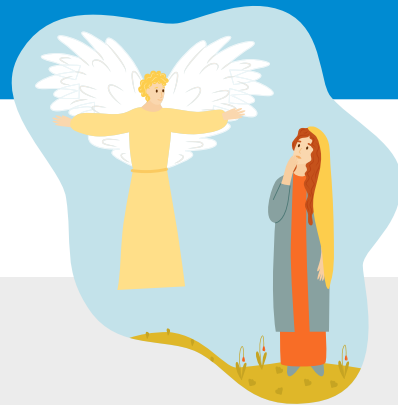
julebog

dansktip.dk

Juleevangeliet - Del 1

LÆS OG FORSTÅ - Læs første del af Juleevangeliet og svar på spørgsmålene.
Svar med en hel sætning.

For omkring 2000 år siden boede der i byen Nazaret en mand og en kvinde. Josef og Maria hed de. De var forlovede og skulle giftes med hinanden. Josef arbejdede som tømrer. En nat sendte Gud en engel ned til Maria. Englen hed Gabriel. Maria blev først forskrækket, men englen fortalte hende, at hun ikke skulle frygte noget. «Frygt ikke!» sagde Gabriel.

Englen kom nemlig med et glædeligt budskab. Gabriel fortalte Maria, at hun ville blive gravid og føde en søn. Sønnen skulle hun kalde Jesus. Maria blev meget forbavset over denne besked. Hvordan kunne hun blive gravid, når hun aldrig havde været sammen med en mand? Gabriel forklarede, at hun ville blive gravid ved Guds hellige kraft, og den søn, hun ville føde, var Guds søn. Nu forstod Maria, hvordan det hele hang sammen. «Jeg vil gøre, hvad Gud ønsker,» svarede hun.

Hvad hed englen, der besøgte Maria?

Hvorfor skulle Maria ikke være bange?

Hvad skulle Maria kalde sin søn?

Hvilken «opgave» fik Maria fra Gud?

Juleevangeliet - Del 1

Fra datid til nutid. Teksten er skrevet i datid, derfor er nogle af udsagnsordene i datid.
Skriv nedenstående ord i nutid:

boede

var

arbejdede

blev

sagde

ville

forstod

svarede

hed

skulle

sendte

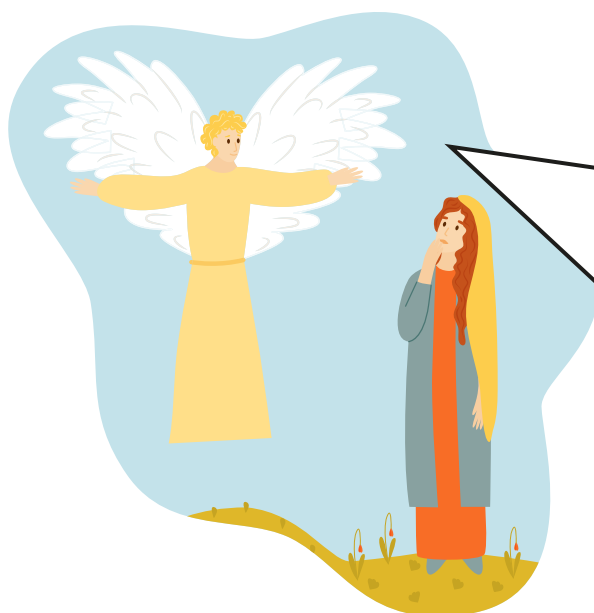
fortalte

kom

forklarede

hang

Skriv med egne ord, hvad Gabriel fortæller Maria:

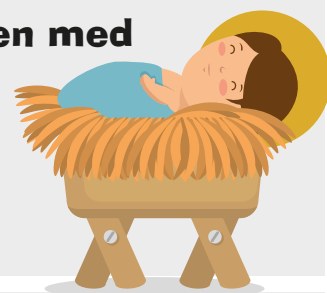
A large, empty speech bubble with a black outline, intended for writing the answer to the question above.

Juleevangeliet - Del 2

LÆS OG FORSTÅ - Læs anden del af Juleevangeliet og svar på spørgsmålene.
Svar med en hel sætning.

Maria blev gravid. Kort tid før hun skulle føde, var hun sammen med sin mand Josef nødt til at rejse fra den by, de boede i - Nazaret - til byen Bethlehem. Kejseren i landet, Kejser Augustus, havde nemlig besluttet, at han ville finde ud af, hvor mange folk han regerede over. Derfor ville han afholde folketælling. Alle skulle rejse til den by, de var født i for at blive talt, og Josef var født i Bethlehem. Derfor drog de mod Bethlehem. Maria, der var højgravid, red på et æsel, da hun ikke kunne gå den lange tur selv.

Da Josef og Maria ankom til Bethlehem, skulle Maria føde. Det havde naturligvis været rarest at føde på fx et hospital, men det fandtes ikke dengang. De forsøgte at få en seng på et herberg, men der var ikke plads til dem. Derfor måtte de søge ly i en stald sammen med dyrene. Og her fødte Maria Jesus - Guds søn. Hun havde ikke en seng til det lille barn, så hun lagde ham i en af de krybber, hvor dyrene i stalden spiste deres foder fra.

Hvorfor rejste Josef og Maria til Bethlehem?

Hvordan kom Maria til Bethlehem?

Hvor fødte Maria sin søn?

Juleevangeliet - Del 2

Navneord/substantiver.

Bøj nogle af navneordene fra teksten i skemaet:

Ental - Ubestemt en- / et-	Ental - Bestemt -en / -et	Flertal - Ubestemt Flere ...	Flertal - Bestemt Alle ...
en mand			
en by			
en kejser			
et land			
et æsel			
en tur			
et hospital			
en seng			
et herberg			
en stald			
et dyr			

Juleevangeliet - Del 3

LÆS OG FORSTÅ - Læs tredje del af Juleevangeliet og svar på spørgsmålene.
Svar med en hel sætning.

Udenfor byen Bethlehem sad en flok hyrder på marken. De sad og vogtede over deres dyr. Også hyrderne fik besøg af en engel, og ligesom Maria, blev de også forskrækket, da de så englen. Men englen sagde: «Frygt ikke, jeg vil fortælle jer en glædelig nyhed. I dag er Guds søn - en frelser - blevet født i byen Bethlehem. I kan finde ham ved at lede efter et barn, der ligger i en krybbe.»

Hyrderne ville gerne møde Guds søn, så da englen havde forladt dem, gik de ind til byen. Og i stalden fandt de Josef, Maria og det lille Jesus-barn. Da de havde set babyen, gik de ud og fortalte alle, de mødte, hvad de havde hørt og set.

Forklar, hvad en «hyrde» er:

Hvad fortalte englen til hyrderne?

Hvad gjorde hyrderne, efter de havde set Jesus-barnet?

Juleevangeliet - Del 3

Fra datid til nutid. Teksten er skrevet i datid, derfor er nogle af udsagnsordene i datid.
Skriv nedenstående ord i nutid:

sad	<input type="text"/>	vogtede	<input type="text"/>
fik	<input type="text"/>	blev	<input type="text"/>
så	<input type="text"/>	sagde	<input type="text"/>
gik	<input type="text"/>	fandt	<input type="text"/>
mødte	<input type="text"/>		

Farv tegningen:

Juleevangeliet - Del 4

LÆS OG FORSTÅ - Læs fjerde del af Juleevangeliet og svar på spørgsmålene.
Svar med en hel sætning.

Hyrderne fra marken var ikke de eneste, der besøgte det nyfødte barn i stalden. Også tre vise mænd fra Østerland i Jerusalem kom på besøg. De havde hørt, at jødernes konge var blevet født, og de ville gerne se det lille barn. De tre vise mænd havde set en stor stjerne på himlen, som de havde fulgt. Stjernen lyste over stalden i Bethlehem, og de vidste, at de under stjernen ville finde Guds søn.

De tre vise mænd hed Kasper, Melchior og Balthazar, og de havde kostbare gaver med til Jesus: Guld, røgelse og myrra. Det var fine gaver. De blev meget glade, da de så Jesus, og de kastede sig på knæ og tilbad ham, inden de fandt deres gaver frem.

Hvordan fandt De tre vise mænd hen til Jesus?

Hvad hed De tre vise mænd?

Hvilke gaver medbragte de til Jesus-barnet?

Juleevangeliet - Del 4

Alfabetisk rækkefølge. Sortér disse ord fra teksten i alfabetisk rækkefølge:

søn

marken

knæ

konge

barn

mænd

guld

røgelse

stor

stjerne

gaver

besøg

Farv De tre vise mænd:

Juleevangeliet - Sandt eller falsk?

Læs sætningerne og sæt kryds, om sætningen er sand eller falsk.

Josef og Maria boede i Bethlehem.

SAND

FALSK

Maria var gift med Josef, da hun blev gravid.

SAND

FALSK

Maria red til Bethlehem på et æsel.

SAND

FALSK

Guds søn blev født i en stald mellem dyrene.

SAND

FALSK

Maria lagde Jesus-barnet i en fin seng.

SAND

FALSK

Alle folk fra byen kom og besøgte Jesus og Maria.

SAND

FALSK

Hyrderne fra marken fik besøg af en engel.

SAND

FALSK

Hyrderne fra marken besøgte Jesus i stalden.

SAND

FALSK

De tre vise mænd kom fra Jerusalem.

SAND

FALSK

De tre vise mænd havde mad og tæpper med til Jesus.

SAND

FALSK

De tre vise mænd fandt vej ved at kigge på månen.

SAND

FALSK

De tre vise mænd hed Kasper, Melchior og Balthazar.

SAND

FALSK

Bogstav-mix

Hvad kan du se på billederne? Bogstaverne er byttet om! Kan du skrive de rigtige ord?

t j e n s
e j e r

n s n a
m e d

a g e
v

f n s n
u g e

u j e s o l
k e s l

t j l r
æ u e

u e j d
a l m n

h n i n g e
o n g k a

Farv efter ordklasser

Farv tegningen efter ordene.

De felter, der er tomme, må du selv vælge farve til.

Navneord

rød

Udsagnsord

gul

Tillægsord

grøn

Egennavne

blå

Forholdsord

orange

Bøj navneord

Bøj jule-navneordene i skemaet.
Find selv på de sidste 5 jule/vinterord.

Ental - Ubestemt en- / et-	Ental - Bestemt -en / -et	Flertal - Ubestemt Flere ...	Flertal - Bestemt Alle ...
en kælk			
et rensdyr			
en kalender			
en mandel			
en gris			
et juletræ			

Læs om Julemanden - Del 1

LÆS OG FORSTÅ - Læs første del om Julemanden og svar på spørgsmålene.
Svar med en hel sætning.

Legenden om Julemanden stammer fra Tyrkiet og handler om manden, Sankt Nikolaus, der boede i byen Myra. Han var en god mand, der tog sig af de fattige og gav gaver til dem, der havde behov. Det var især børnene, han tog sig af.

I Holland mindes man den dag i dag stadig Sankt Nikolaus den 6. december, og det er den dag, børnene får gaver. Ifølge legenden havde Nikolaus en modsætning - nemlig Sorte Peter (Swarte Piet), der i stedet for gaver uddelte et stykke sort kul til de uartige børn.

Legenden om Sankt Nikolaus spredte sig senere til USA, hvor han blev navngivet Santa Claus.

I USA og England uddeles gaverne om morgenen d. 25. december.

Fra hvilket land stammer legenden om Julemanden?

Hvilken dato uddeles der julegaver i Holland?

Hvilken dato uddeles der julegaver i USA?

Hvem var Sorte Peter?

Læs om Julemanden - Del 1

Teksten om julemanden er både skrevet i nutid og datid.
Skrive udsagnsordene, der står i nutid, i datid og omvendt:

stammer **datid**

handler **datid**

får **datid**

boede **nutid**

var **nutid**

tog **nutid**

gav **nutid**

havde **nutid**

uddelte **nutid**

spredte **nutid**

Er sætningen sand eller falsk?

Den første Julemand hed Swarte Piet.

SAND **FALSK**

Sankt Nikolaus boede i byen Myra.

SAND **FALSK**

Sankt Nikolaus uddelte gaver til de rigeste i byen.

SAND **FALSK**

I England får børnene gaver d. 6. december.

SAND **FALSK**

Sorte Peter uddeler kul til de uartige børn.

SAND **FALSK**

Læs om Julemanden - Del 2

LÆS OG FORSTÅ - Læs anden del om Julemanden og svar på spørgsmålene.
Svar med en hel sætning.

Du tænker sikkert, at Julemanden altid har set ud, som han gør i dag. Men det er faktisk Coca Cola, der har givet Julemanden sit karakteristiske udseende. Coca Cola begyndte i USA at bruge Julemanden i deres reklamer. Her havde han rødt tøj på, var i godt humør og fremstod som den Julemand, du kender i dag. Inden da kunne han godt se ud på andre måder og have andre farver tøj på.

I Danmark mener vi, at Julemanden bor i Grønland. Hvert år er der mange børn, der sender deres ønskeseddel afsted til Julemanden, så han kan lave lige præcis de gaver, de ønsker sig, på sit værksted. Julemanden har faktisk en «adresse», som brevene kan sendes til:

**Julemanden
2412 Santa Claus
Greenland**

Om brevene når frem er lidt uvist, men du har sikkert prøvet at have et juleønske, der faktisk blev opfyldt?

Hvilket firma er «ansvarlig» for Julemandens udseende?

Beskriv med egne ord, hvordan Julemanden i dag ser ud:

Læs om Julemanden - Del 2

Skriv selv ønsker til Julemanden. Hvert ønske skal bestå af et tillægsord + et navneord.

Jeg ønsker mig:

en/et en	tillægsord rolig	navneord hundehvalp
en/et	tillægsord	navneord
en/et	tillægsord	navneord
en/et	tillægsord	navneord
en/et	tillægsord	navneord
en/et	tillægsord	navneord
en/et	tillægsord	navneord

Er sætningen sand eller falsk?

Coca Cola brugte Julemanden i deres reklamer.

SAND FALSK

Julemanden har altid haft rødt tøj på.

SAND FALSK

I Danmark mener vi, at Julemanden bor på Grønland.

SAND FALSK

Julemanden har en adresse, man kan skrive til.

SAND FALSK

Julemanden opfylder ALTID børnenes ønsker.

SAND FALSK

Nye juleord

Nedenfor kan du se en masse ord, vi forbinder med jul. Dan nye ord af de bogstaver, der er i ordet. Hvert bogstav må kun bruges én gang i hvert af de nye ord, og du behøver ikke at bruge alle bogstaverne hver gang.

RENSDYR

sy dyne

MISTELTEN

VINTERJAKKE

Nye juleord

Nedenfor kan du se en masse ord, vi forbinder med jul. Dan nye ord af de bogstaver, der er i ordet. Hvert bogstav må kun bruges én gang i hvert af de nye ord, og du behøver ikke at bruge alle bogstaverne hver gang.

JULEGAVE

el valg

DECEMBER

GUIRLANDE

Læs om Rudolf

LÆS OG FORSTÅ - Læs om rensdyret Rudolf og svar på spørgsmålene.
Svar med en hel sætning.

Det var Disney, der «gav» Julemanden sine rensyr. Inden da havde Julemanden ifølge andre historier boet med både en nisse og en juleengel. Men i år 1932 lavede Disney tegnefilmen «Julemandens værksted», hvori Julemandens rensdyr optrådte for første gang. Dermed opstod også historien om, at Julemanden fløj i en kane, der blev trukket af otte rensdyr, når han skulle dele gaver ud til jul. Filmen «Julemandens værksted» kan i dag ses på Disney+. Den varer kun 7 minutter.

**Julemandens første 8 rensdyr hedder (på dansk):
Sprinter, Danser, Smukke, Konge, Komet, Amor, Torden og Lyn.**

**Men hvad med Rudolf? Det mest kendte rensdyr!
Historien om Rudolf opstod i 1939, da forfatteren Robert L. May skulle skrive en julehistorie. I den optrådte Rudolf for første gang. I historien har Rudolf - som du sikkert ved - en lysende rød tud, og Julemanden mente, at han kunne bruge Rudolfs næse som lygte, når han skulle flyve rundt i mørket med gaver.**

Først 10 år senere udkom sangen «Rudolf med den røde tud».

Hvor mange rensdyr har Julemanden - inklusiv Rudolf?

Hvilken forfatter skrev julehistorien om Rudolf?

I hvilket årstal udkom sangen «Rudolf med den røde tud»?

Læs om Rudolf

Alfabetisk rækkefølge. Sortér disse ord fra teksten i alfabetisk rækkefølge:

rensdyr nisse tegnefilm
værksted kane sang tud otte
historie forfatter juleengel jul

Farv Rudolf:

Rudolf med den røde tud

Du kender sikkert sangen «Rudolf med den røde tud»? Hvis du ikke kan huske hele teksten, kan du lytte til den på YouTube eller google dig til teksten. Skriv nedenstående ord fra teksten i de rigtige kolonner:

røde rensdyr kender næse tud
smådyr kom tåget flov
dådyr var er fyr
sjov lyste skreg
gammelt juleeventyr
blev mærkværdigt
kan
dejligt julenat rådyr

tillægsord

navneord

udsagnsord

Rudolf med den røde tud

Skriv så meget af sangteksten, som du har plads til herunder:

Julekalenderen på TV

LÆS OG FORSTÅ - Læs om julekalenderen på TV og svar på spørgsmålene.
Svar med en hel sætning.

Når du hører navne som Nissebanden, Pyrus og Tinka, tænker du sikkert på julekalendere i TV. Hvert år i december kan danske børn (og voksne) nemlig følge med i en julefortælling på TV. Denne tradition er ikke udbredt særlig mange steder, og det er faktisk kun i Norden (Danmark, Norge og Sverige), at denne type julekalender findes.

Julekalenderen består af 24 afsnit, og der er oftest et problem eller en udfordring, der truer julen, og som skal løses inden juleaften. Nogle af TV-kalenderene handler meget om jul og nisser, mens andre af fortællingerne har et mere historisk- eller nutidigt tema. Den nyeste julekalender på Tv2, der handler om nissepigens Tinka har et univers, vi kender fra fantasy-genren.

De første julekalendere på TV opstod allerede i 1962, og de første mange år var det ikke mennesker - men hånddukker eller stangdukker, der havde hoverollerne. Det gjaldt fx figuren Magnus Tagmus og senere alle beboerne i Jullerup Færgeby. Hvis du ikke kender de to julekalendere, kan du finde små klip derfra på YouTube.

Er traditionen med TV-julekalendere udbredt i hele verden?

Hvor mange afsnit er der typisk i en TV-kalender?

Skriv titlerne på nogle af de julekalendere, du selv kan huske fra TV:

Julekalenderen på TV

Tallenes navne. Julekalenderen består af 24 afsnit. Du kan helt sikkert skrive og sige alle tallene, men hvordan skrives deres navne? Skriv hvad tallet hedder under hvert tal.

 1	 2	 3	 4	 5
		tre		
 6	 7	 8	 9	 10
 11	 12	 13	 14	 15
		tretten		
 16	 17	 18	 19	 20
 21	 22	 23	 24	
enogtyve				

Ord-mix - Vinterord

Find tre vinterord i hver blok og skriv dem ved siden af. Bogstaverne kan forbindes lodret og vandret.

s v a n
n k e t
e æ l k

vante

k a o h
a i o u
k g l e

i s j a
t e k k
s o r f

ø j t e
k j u l
s s k i

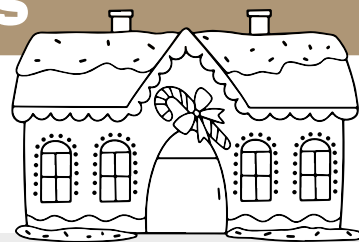
Navneord på tegningen

Farv tegningen. Skriv bagefter otte navneord, du kan finde på tegningen. Fx «bjergtop».

Opskrift på peberkagehus

Herunder kan du se de ingredienser, der skal bruges, når du skal bage et peberkagehus.
Afskriv ingredienserne med din PÆNESTE håndskrift.

Tempereret smør

Brun farin

Hvedemel

Bagepulver

Usødet kakao

Æg (3 stk.)

Stødt nellike

Stødt ingefær

Sort peber

Kardemomme

Salt

Kanel

Flormelis

Æggehvider

Slik til pynt

Opskrift på peberkagehus

Her er opskriften på et peberkagehus. MEN der mangler nogle ord (ingredienser).
Kig på listen med ingredienser på forrige side og indsæt de ord, der mangler, så opskriften giver mening.

Først pisker du det tempererede _____ sammen med det brune
_____. Så pisker du de tre _____ i - et ad gangen.

Alle de tørre ingredienser skal nu blandes sammen i en skål, så du kommer
_____, _____ og usødet _____

i en stor skål og rører rundt med en ske. Bagefter skal krydderierne i.

Nu skal dejen røres godt sammen og blive kold i køleskabet. Herefter kan du udstikke dit
kagehus. Når kagehuset er bagt og samlet, skal du lave glasur:

Bland _____ og _____ og rør det godt rundt, til du
har en kraftig glasur. Når du har pyntet huset med glasur, kommer du en masse lækkert
_____ på til sidst. Nu er dit peberkagehus færdigt!

Sortér ordene i alfabetisk rækkefølge:

smør

farin

nellike

flormelis

slik

mel

kanel

ingefær

Dejlig er den himmel blå

LÆS OG FORSTÅ - Læs om salmen «Dejlig er den himmel blå» og svar på spørgsmålene.
Svar med en hel sætning.

I Danmark har vi tradition for at synge salmer i kirken. Visse salmer passer til visse årstider, begivenheder og højtider. Julesalmerne er nok de mest kendte, da mange danskere kun går i kirke til jul.

«Dejlig er den himmel blå» er skrevet af Nikolaj Frederik Severin Grundtvig, som var en dansk præst og salmedigter, der levede fra 1783-1872. Han er nok vores mest berømte salmedigter - og man har optalt, at han skrev omkring 1500 salmer i alt.

Salmen «Dejlig er den himmel blå» handler om de tre vise mænd fra Østerland, der lod sig guide af stjernen over Bethlehem og til sidst fandt Jesus-barnet i krybben i stalden. Salmen havde oprindeligt 19 strofer, men i den udgave, der findes i salmebogen, er den kun på 7 strofer.

Hvem har skrevet salmen Dejlig er den himmel blå?

Hvor mange salmer har Grundtvig skrevet i alt?

Hvad handler salmen om?

Dejlig er den himmel blå

Læs strofe 1-4 salmen. Find to rim-par i hver strofe.

1
Dejlig er den himmel blå,
lyst det er at se derpå,
hvor de gyldne stjerner blinke,
hvor de smile, hvor de vinke
os fra jorden op til sig.

 + +

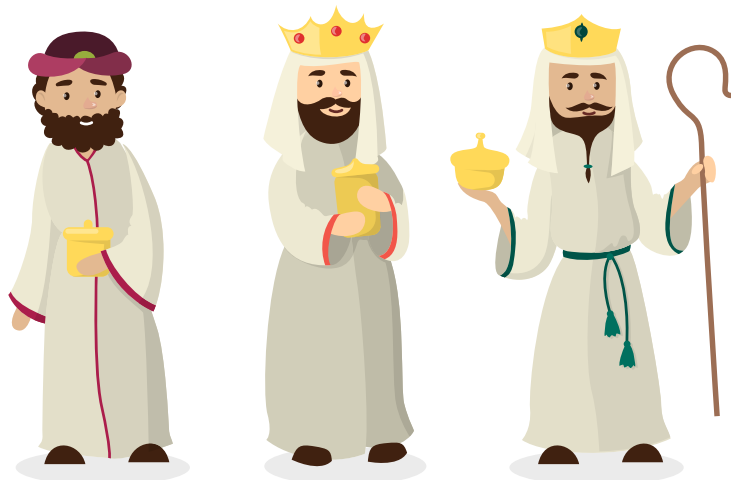
2
Det var midt i julenat,
hver en stjerne glimted mat,
men med ét der blev at skue
én så klar på himlens bue
som en lille stjernesol.

 + +

3
Når den stjerne lys og blid
sig lod se ved midnatstid,
var det sagn fra gamle dage,
at en konge uden mage
skulle fødes på vor jord.

 + +

4
Vise mænd fra Østerland
drog i verden ud på stand
for den konge at oplede,
for den konge at tilbede,
som var født i samme stund.

 + +

Dejlig er den himmel blå

Læs strofe 5-7 i salmen. Find to rim-par i hver strofe.

5

De ham fandt i Davids hjem,
de ham fandt i Betlehem
uden spir og kongetrone,
der kun sad en fattig kone,
vugged barnet i sit skød.

+

+

6

Stjernen ledte vise mænd
til vor Herre Kristus hen;
vi har og en ledestjerne,
og når vi den følger gerne,
kommer vi til Jesus Krist.

+

+

7

Denne stjerne lys og mild,
som kan aldrig lede vild,
er hans Guddoms-ord det klare,
som han os lod åbenbare
til at lyse for vor fod.

+

+

Afskriv strofe 1 med din flotteste håndskrift:

Dejlig er den himmel blå,
lyst det er at se derpå,
hvor de gyldne stjerner blinke,
hvor de smile, hvor de vinke
os fra jorden op til sig.

På loftet sidder nissen

Du kender helt sikkert sangen om den hidsige nisse, der sidder på loftet.

1. Læs teksten med din makker, hvor I skiftes til at læse en linje hver.
2. Find 10 navneord i teksten og skriv dem i de hvide felter.

På loftet sidder nissen med sin julegrød,
sin julegrød, så god og sød,
han nikker, og han spiser, og han er så glad
for julegrød er hans bedste mad.
Men rundt omkring står alle de små rotter,
og de skotter, og de skotter:
"Vi vil så gerne ha' lidt julegodter,"
og de danser, danser rundt i ring.

Men nissefar han truer med sin store ske:
"Vil I nu se at kom' af sted,
for jeg vil ha' min julegrød i ro og fred,
og ingen, ingen vil jeg dele med."
Men rotterne de hopper, og de danser,
og de svinser, og de svanser,
de kigger efter grøden, og de standser,
og de står om nissen tæt i ring.

Men nissefar han er en lille hidsigprop,
og med sin krop han gør et hop:
"Jeg henter katten, hvis I ikke holder op,
når katten kommer, skal det nok bli' stop."
Så bliver alle rotterne så bange,
åh, så bange, åh, så bange,
de vender sig og danser et par gange,
og en, to, tre, så er de væk!

På loftet sidder nissen

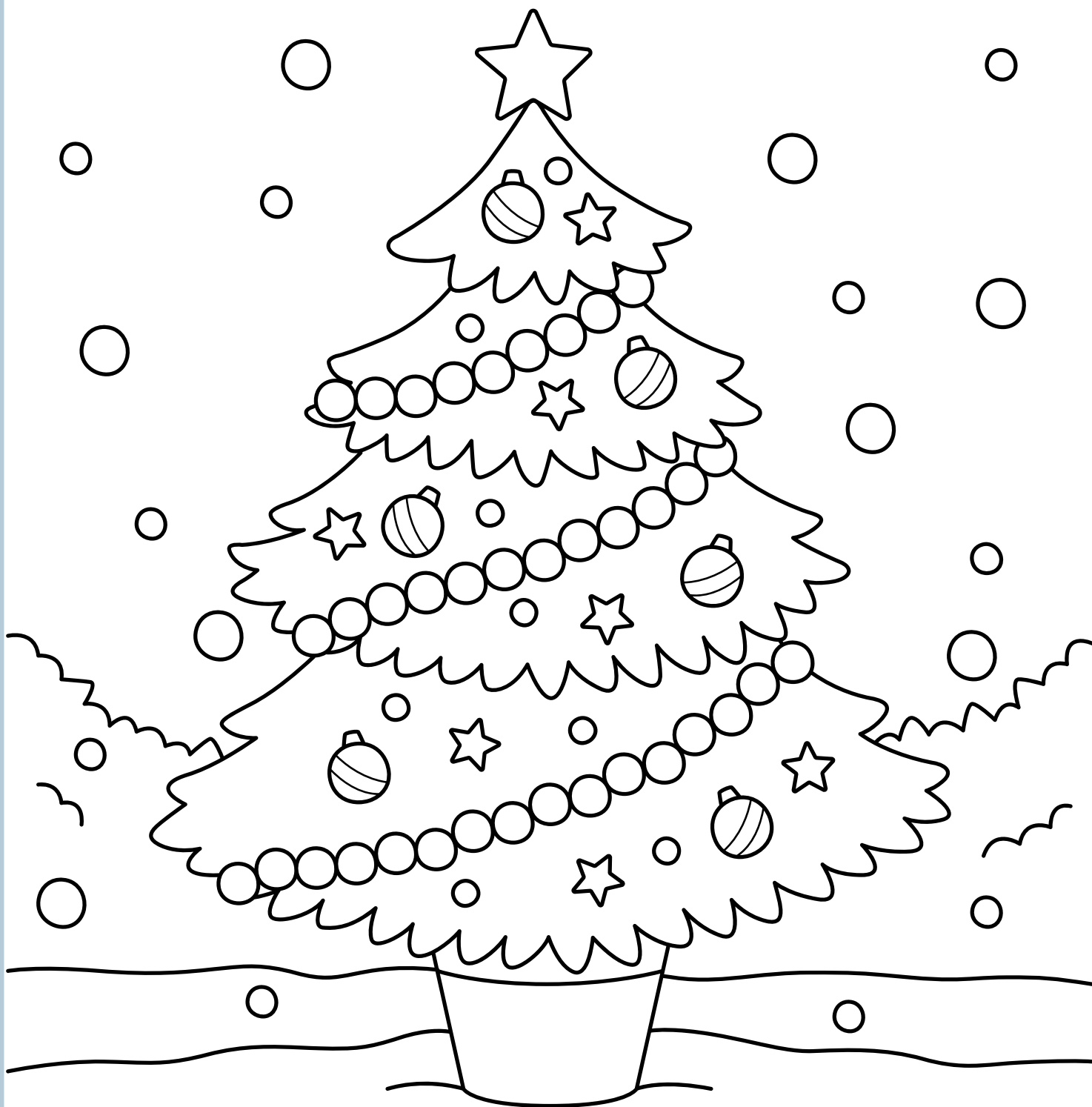
Bøj nogle af udsagnsordene fra teksten i skemaet herunder:

Navneform At ...	Nutid Jeg ... (nu)	Datid Jeg ... (i går)	Før nutid Jeg har ...
	sidder		
	nikker		
	spiser		
	står		
	danser		
	truer		
dele			
	hopper		
	kigger		
	standser		

Farv og færdig!

Godt gået! Du har nu været igennem hele bogen. Farv juletræet til sidst.

Dansktips

STORE

julebog

Juleevangeliet

Ordklasser

Julemanden

Juleord

Rudolf

Julekalendere

Peberkagehus

Dejlig er den himmel blå

På loftet sidder nissen

dansktip.dk